

PRAWA CZŁOWIEKA I SYSTEMY ICH OCHRONY

Ćwiczenia 4

PLAN ZAJĘĆ

Skarga indywidualna do ETPCz w praktyce

- a. Praktyczne aspekty wnoszenia skargi
- b. System wykonywania orzeczeń ETPCz w Polsce
- c. Rozwiązywanie kazuśów

PRAKTYCZNE ASPEKTY WNOSZENIA SKARGI

Art. 34

Trybunał może przyjmować skargi każdej osoby, organizacji pozarządowej lub grupy jednostek, która uważa, że stała się ofiarą naruszenia przez jedną z Wysokich Układających się Stron praw zawartych w niniejszej konwencji lub jej protokołach. Wysokie Układające się Strony zobowiązują się nie przeszkadzać w żaden sposób skutecznemu wykonywaniu tego prawa.

Europejska Konwencja Praw Człowieka

PRAKTYCZNE ASPEKTY WNOSZENIA SKARGI

Art. 35

1. Trybunał może rozpatrywać sprawę dopiero po wyczerpaniu wszystkich środków odwoławczych, przewidzianych prawem wewnętrznym, zgodnie z powszechnie uznanymi zasadami prawa międzynarodowego, i jeśli sprawa została wniesiona w ciągu sześciu miesięcy od daty podjęcia ostatecznej decyzji.

2. Trybunał nie rozpatruje żadnej skargi wniesionej w trybie artykułu 34, która:

- a) jest anonimowa lub
- b) jest co do istoty identyczna ze sprawą już rozpatrzoną przez Trybunał lub ze sprawą, która została poddana innej międzynarodowej procedurze dochodzenia lub rozstrzygnięcia, i jeśli skarga nie zawiera nowych, istotnych informacji.

PRAKTYCZNE ASPEKTY WNOSZENIA SKARGI

3. Trybunał uznaje za niedopuszczalną każdą skargę indywidualną wniesioną w trybie artykułu 34, jeśli uważa, że:
- a) skarga nie daje się pogodzić z postanowieniami niniejszej konwencji lub jej protokołów, jest w sposób oczywisty nieuzasadniona lub stanowi nadużycie prawa do skargi; lub
 - b) skarżący nie doznał znaczącego uszczerbku, chyba że poszanowanie praw człowieka w rozumieniu niniejszej konwencji i jej protokołów wymaga rozpatrzenia przedmiotu skargi oraz pod warunkiem, że żadna sprawa, która nie została należycie rozpatrzona przez sąd krajowy, nie może być odrzucona na tej podstawie.
4. Trybunał odrzuca każdą skargę, którą uzna za niedopuszczalną w myśl niniejszego artykułu. Trybunał może tak zdecydować w każdej fazie postępowania

PRAKTYCZNE ASPEKTY WNOSZENIA SKARGI

Istotne kwestie

Język – język oficjalny Trybunału (angielski, francuski) lub język jednego z Państw-Stron Konwencji

Załączniki – m.in. kopie decyzji wydanych w sprawie przez wszystkie organy władzy publicznej

Anonimowość – W przypadku gdy skarżący chce zachować anonimowość, należy niezwłocznie poinformować o tym Trybunał, podając przyczyny

Koszty – Postępowanie jest nieodpłatne. Skarżący ponosi jedynie koszty korespondencji oraz koszty pełnomocnika (jeżeli korzysta z jego usług).

PRAKTYCZNE ASPEKTY WNOSZENIA SKARGI

Formularz skargi

Angielski <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/forms&c=>

Polski https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Form_POL.pdf

About this application form

This form is a formal legal document and may affect your rights and obligations. Please follow the instructions given in the "Notes for filling in the application form". Make sure you fill in all the fields applicable to your situation and provide all relevant documents.

Please note that this form will work correctly only with Adobe Reader 9 Upwards (download available from www.adobe.com). Please save a copy of this form locally before filling it in using Adobe Reader, then print it and post it to the Court.

ENG - 2018/1

Application Form

Warning: If your application is incomplete, it will not be accepted (see Rule 47 of the Rules of Court). Please note in particular that Rule 47 § 2 (a) requires that a concise statement of facts, complaints and information about compliance with the admissibility criteria MUST be on the relevant parts of the application form itself. The completed form should enable the Court to determine the nature and scope of the application without recourse to any other submissions.

Barcode label

If you have already received a sheet of barcode labels from the European Court of Human Rights, please place one barcode label in the box below.

Reference number

If you already have a reference number from the Court in relation to these complaints, please indicate it in the box below.

A. The applicant

A.1. Individual

This section refers to applicants who are individual persons only. If the applicant is an organisation, please go to section A.2.

A.2. Organisation

This section should only be filled in where the applicant is a company, NGO, association or other legal entity. In this case, please also fill in section D.1.

PRAKTYCZNE ASPEKTY WNOSZENIA SKARGI

Formularz skargi – najczęstsze błędy

1. Użycie nieaktualnego formularza skargi
2. Niezałączenie istotnych dokumentów, np. orzeczeń, decyzji wydanych przez organy krajowe
3. Brak podpisu skarżącego
4. Brak wskazania Państwa-Strony Konwencji
5. Składanie skargi tuż przed upływem terminu

PRAKTYCZNE ASPEKTY WNOSZENIA SKARGI

Przesłanki dopuszczalności skargi

Internetowy system weryfikacji:

<https://app.echr.coe.int/CheckList/?lang=eng&cookieCheck=true>

PRAKTYCZNE ASPEKTY WNOSZENIA SKARGI

Postępowanie

1. Wniesienie skargi
2. Badanie dopuszczalności skargi
3. Notyfikacja skargi państwu-stronie, przeciwko któremu została wniesiona
4. Zawezwanie stron do podjęcia ugody
5. Merytoryczne rozpoznanie skargi
6. Wydanie wyrok

-> Możliwość wystąpienia z wnioskiem o zbadanie skargi przez Wielką Izbę Trybunału

SYSTEM WYKONYWANIA ORZECZEŃ ETPCz W POLSCE

Art. 46

1. Wysokie Układające się Strony zobowiązują się do przestrzegania ostatecznego wyroku Trybunału we wszystkich sprawach, w których są stronami.
2. Ostateczny wyrok Trybunału przekazuje się Komitetowi Ministrów, który czuwa nad jego wykonaniem.
3. Jeśli Komitet Ministrów uważa, że czuwanie nad wykonaniem ostatecznego wyroku jest utrudnione przez problem z wykładnią wyroku, może on przekazać to zagadnienie Trybunałowi w celu rozstrzygnięcia w kwestii wykładni. Decyzja o przekazaniu podejmowana jest większością dwóch trzecich głosów przedstawicieli uprawnionych do zasiadania w Komitecie.
4. Jeśli Komitet Ministrów uważa, że Wysoka Układająca się Strona odmawia przestrzegania ostatecznego wyroku w sprawie, w której jest stroną może on, po doręczeniu tej Stronie formalnego zawiadomienia oraz na podstawie decyzji podjętej większością dwóch trzecich głosów przedstawicieli uprawnionych do zasiadania w Komitecie, przekazać Trybunałowi zapytanie, czy ta Strona nie wykonała swojego zobowiązania na podstawie ustępu 1.
5. Jeśli Trybunał stwierdza, że miało miejsce naruszenie ustępu 1, przekazuje sprawę Komitetowi Ministrów w celu rozważenia środków, jakie należy podjąć. Jeśli Trybunał stwierdza brak naruszenia ustępu 1, przekazuje sprawę Komitetowi Ministrów, który kończy rozpatrywanie sprawy.

SYSTEM WYKONYWANIA ORZECZEŃ ETPCz W POLSCE

Wykonywanie wyroków obejmuje realizację środków:

- a) Indywidualnych
 - Wypłacenie skarżącemu odszkodowania lub zadośćuczynienia
 - Przywrócenie stanu sprzed naruszenia konwencji, np. wypuszczenie z aresztu
- b) Generalnych - Trwałe usunięcie przyczyn naruszenia Konwencji, np.:
 - Zmiana przepisów
 - Wywarcie wpływu na zmianę praktyki stosowania prawa

SYSTEM WYKONYWANIA ORZECZEŃ ETPCz W POLSCE

Art. 146 Konstytucji

1. Rada Ministrów prowadzi politykę wewnętrzną i zagraniczną Rzeczypospolitej Polskiej.

(...)

4. W zakresie i na zasadach określonych w Konstytucji i ustawach Rada Ministrów w szczególności:

(...)

9) sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie stosunków z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi.

W świetle Konstytucji odpowiedzialność za zapewnienie wykonywania wyroków ETPC spoczywa na Radzie Ministrów.

SYSTEM WYKONYWANIA ORZECZEŃ ETPCz W POLSCE

W Polsce ogólny nadzór nad wykonywaniem wyroków ETPCz sprawuje **Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych ds. Postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka**.

- Kieruje Departamentem ds. Postępowań przed Międzynarodowymi Organami Ochrony Praw Człowieka.
- Reprezentuje Polskę m.in. przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, Komitetem Praw Człowieka ONZ.
- Wyznaczenie i odwołanie Pełnomocnika MSZ należy do prerogatyw Ministra Spraw Zagranicznych.
- Odpowiada za przygotowywanie dorocznych raportów z wykonywania wyroków (raport za 2019 r. – [link](#))

SYSTEM WYKONYWANIA ORZECZEŃ ETPCz W POLSCE

Międzyresortowy Zespół do spraw ETPCz

- Organ opiniodawczo-doradczy powołany przez Prezesa Rady Ministrów
- Tzw. organ koordynacyjny
- Pracami Zespołu kieruje Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- Odpowiedzialny za wypracowywanie stanowisk Rządu w odniesieniu do komunikowanych skarg i wyroków
- Zespół monitoruje wykonywanie przez ministrów wyroków i decyzji Trybunału

Link do sprawozdań z posiedzeń - <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/zespol-do-spraw-etpc>

SYSTEM WYKONYWANIA ORZECZEŃ ETPCz W POLSCE

Baza danych HUDOC EXEC zawiera szczegółowe informacje nt. wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowiek oraz statusu poszczególnych orzeczeń.

<https://hudoc.exec.coe.int/>